

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

“ΧΑΜΕΝΕΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ ”

“LOST IDENTITIES”

Άννα-Δάφνη Πρίμου (ΑΜ 51816062)

Επιβλέπων Καθηγητής: Παναγιώτης Ηλίας, Λέκτορας

Αθήνα, Φεβρουάριος 2023

Επιβλέπων καθηγητής και μέλος της εξεταστικής επιτροπής: Παναγιώτης Ηλίας,
Λέκτορας

Μέλος της εξεταστικής επιτροπής: : Τσινάρογλου Αριστείδης, Λέκτορας

Μέλος της εξεταστικής επιτροπής: Μαχιάς Γεώργιος, Λέκτορας

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ/ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη _____ του _____ με αριθμό μητρώου 51816062 φοιτήτρια του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής της Σχολής Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού του Τμήματος Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών, δηλώνω υπεύθυνα ότι: «Είμαι συγγραφέας αυτής της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος. Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

Η Δηλούσα (υπογραφή)

Χαμένες Ταυτότητες

Άννα-Δάφνη Πρίμου

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ**
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

**Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
Τμήμα Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών**

**Χαμένες Ταυτότητες
Πτυχιακή Εργασία**

**Άννα-Δάφνη Πρίμου
51816062**

Επιβλέπων καθηγητής: Παναγιώτης Ηλίας
Λέκτορας Εφαρμογών

2023

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ, αρχικά, τον επιβλέποντα καθηγητή μου Παναγιώτη Ηλία για την υπομονή, τις φιλοσοφικές κουβέντες και την ελευθερία που μου προσέφερε στο να παράξω το έργο μου.

Έπειτα, ευχαριστώ όλες μου τις φίλες/μοντέλα μία-μία ξεχωριστά, για την απίστευτη εμπιστοσύνη που μου έδειξαν. Είναι τιμή μου να τις φωτογραφίζω αλλά και να τις συναναστρέφομαι στην καθημερινότητά μου.

Τέλος, ευχαριστώ τα άτομα που υπήρξαν δίπλα μου σε όλο αυτό το ταξίδι, εμπυχώνοντας με και πιστεύοντας πως θα τα καταφέρω να παραδώσω ένα άρτιο αποτέλεσμα. Αυτή η εργασία είναι σίγουρα αφιερωμένη σε εσάς.

Περίληψη

Η φωτογραφική σειρά “Χαμένες Ταυτότητες” έχει εμπνευστεί τόσο από βιοματικές εμπειρίες όσο και από έργα άλλων φωτογράφων. Αρχικά, η ιδέα άρχισε να παίρνει μία πιο συγκεκριμένη μορφή όταν είδα για πρώτη φορά τη φωτογραφική σειρά “Algerian Women” του Γάλλου φωτογράφου Marc Garanger. Σε αυτή την ενότητα Αλγερινές γυναίκες αναγκάστηκαν να βγάλουν τη μαντίλα τους για να φωτογραφηθούν. Η εμφανισιακή απλότητα/ομοιομορφία αυτών των εικόνων αλλά και η ψυχολογική φόρτιση που αυτές κατέχουν, με παρακίνησε στο να θέλω να δημιουργήσω μία ενότητα από πορträιτα γυναικών στην πρωτόλεια όψη τους. Σκεπτόμενη την εαυτό μου και τις θηλυκότητες του περιβάλλοντός μου, θεωρώ ότι ανέκαθεν η κοινωνία ασκούσε και ασκεί τεράστια επιρροή -συνειδητή και μή- στο πως θέλουμε να απεικονιζόμαστε. Αναλυτικότερα, το σύνηθες και “αποδεκτό” είναι όταν κάποια γυναίκα φωτογραφίζεται να καλλωπίζεται σύμφωνα με τις εκάστοτε επιταγές. Κρίνεται απαραίτητη, δηλαδή, η επιμέλεια του προσώπου προτού να γίνει η οποιαδήποτε λήψη. Στην ενότητα “Χαμένες Ταυτότητες” αλλάζει αυτή η συνθήκη. Αποτελούμενη από εννέα δίπτυχα, στην πρώτη εικόνα οι απεικονιζόμενες έχουν ακριβώς όμοια ένδυση και απώλεια οποιουδήποτε μακιγιάζ, εν αντιθέση με τη δεύτερη όπου οι ίδιες αναλαμβάνουν την επιμέλεια του προσώπου και ρουχισμού. Τα μοντέλα, κοιτάνε ευθεία την κάμερα, χωρίς κάποιο χαμόγελο ή μειδίαμα. Σκοπός είναι να αναδειχθεί η ομορφιά της κάθε φωτογραφιζόμενης με τέτοιο τρόπο που δεν έχουμε συνηθίσει να την αντικρίζουμε πλέον -τουλάχιστον φωτογραφικά-. Τέλος, επιθυμώ να δοθεί βάση στην ψυχολογία των θηλυκοτήτων τόσο στις εικόνες όσο και στο θεωρητικό υπόβαθρο αυτών. Πως βλέπουν οι απεικονιζόμενες τις εαυτούς τους και πως θέλουν ή νιώθουν άνετα να τις παρουσιάσουν δημόσια.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	5
Κυρίως Μέρος	6
Σύντομη Ιστορική Αναδρομή Πορτραίτου	6-7
Φωτογραφικές Αναπαραστάσεις Κοινωνικών Ομάδων	8-9
Algerian Women, Marc Garanger	10-11
In The American West, Richard Avedon	11-12
Χαμένες Ταυτότητες	13
Συνεντεύξεις	14-31
Γενικά Συμπεράσματα Μελέτης	32
Βιβλιογραφία	33

Εισαγωγή

Μελετώντας ανα διαστήματα την ιστορία του φωτογραφικού πορτραίτου αλλά και βλέποντας έργα συγκεκριμένων φωτογράφων, αποφάσισα η πτυχιακή εργασία μου να ασχοληθεί με αυτή ακριβώς τη θεματική.

Στο κυρίως μέρος της εργασίας, αναφέρεται μια συνοπτική ιστορική αναδρομή στη φωτογραφία πορτραίτου, καθώς και στις αναπαραστάσεις διαφόρων κοινωνικών ομάδων μέσω αυτής. Συγκεκριμένα, εξετάζονται οι πρώτες απεικονίσεις προσώπων από την αρχαιότητα μέχρι την ανακάλυψη της φωτογραφίας, καθώς και το πως οι αστυνομικές αρχές και τα διάφορα συστήματα ελέγχου εκμεταλλεύτηκαν αυτή για να κατατάξουν ανά κατηγορίες τους ανθρώπους.

Έπειτα, γίνεται αναφορά στα έργα *Algerian Women* του Marc Garanger και *In The American West* του Richard Avedon. Φωτογραφικές ενότητες, που αποτέλεσαν κύρια έμπνευση της εργασίας, αφενός στο κομμάτι της αισθητικής και αφετέρου της ψυχοκοινωνικής παρατήρησης.

Τέλος, παρουσιάζεται η σειρά “Χαμένες Ταυτότητες”, η οποία πραγματεύεται τη σύγχρονη φωτογραφική απεικόνιση των θηλυκοτήτων.

Κυρίως Μέρος

Σύντομη Ιστορική Αναδρομή του Πορτραίτου

Ιστορικά, η αφετηρία της τέχνης του πορτραίτου κρίνεται να είναι αρκετούς αιώνες πριν. Παρατηρείται ότι οι άνθρωποι από τα παλαιότερα χρόνια μέχρι και σήμερα νιώθουν την ανάγκη να απεικονίζουν διάφορες σκηνές της καθημερινής τους ζωής. Από αυτές τις σκηνές δε θα μπορούσε να λείπει η ανθρώπινη παρουσία και φιγούρα. Ωστόσο, το πορτραίτο πέρασε από πολλά στάδια μέχρι να φτάσει στον ρεαλισμό και τη φωτογραφία.

Τις πρώτες απεικονίσεις ανθρώπου τις συναντάμε μέσω μασκών. Πιο συγκεκριμένα, οι μάσκες αυτές ήταν κατασκευασμένες από πηλό, πέτρα ή άλλα φυσικά υλικά και χρησιμοποιούνταν ως μέρος των θρησκευτικών τελετών, καθώς και ως δώρο προς τους θεούς. Συμβόλιζαν διάφορα ανθρώπινα συναισθήματα όπως χαρά, λύπη αλλά ακόμη και τρόμο. Στην αρχαία Αίγυπτο βρίσκουμε τις πρώτες απεικονίσεις ανθρώπων ως ατόμων, οι οποίες παρουσιάζουν κυρίως βασιλείς κι άλλα προνομιούχα πρόσωπα μερικώς στυλιζαρισμένα. Οι απεικονίσεις αυτές είχαν θρησκευτικό χαρακτήρα καθώς και τον σκοπό να μπορούν οι ηγεμόνες να επιβιώνουν μετά θάνατον. Έπειτα, στην αρχαία Ελλάδα στην κλασική κι ύστερη κλασική περίοδο συναντάμε επίσης ιδεαλιστικές απεικονίσεις. Φτάνοντας στα ελληνιστικά χρόνια, 4ο-2ο αιώνα π.Χ, τα πορτραίτα αρχίζουν να γίνονται ρεαλιστικότερα, καθώς δίνεται πλέον αξία στην ομοιότητα ενός πορτραίτου με το εικονιζόμενο πρόσωπο.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της ύστερης ελληνιστικής παράδοσης είναι τα πορτραίτα Φαγιούμ, τα οποία αποτελούν νεκρικά πορτραίτα, προορισμένα για ταφική χρήση. Τα ανακάλυψε και ανέφερε πρώτος ο Ιταλός περιηγητής Pietro Della Valle το 1615. Το όνομά τους προέρχεται από την όαση Φαγιούμ, 85 χλμ νότια του Κάιρο, διότι εκεί ανακαλύφθηκαν τυχαία τα πρώτα δείγματά τους. Είναι ζωγραφισμένα είτε με την εγκαυστική μέθοδο είτε με την τεχνική της τέμπερας. Η εγκαυστική τεχνική χαρακτηρίζεται από το λιωμένο κερί που, με τη βοήθεια του «καυτηρίου», του πινέλου ή του «κέστρου», απλωνόταν πάνω στο ξύλο ή το πανί που έπρεπε να ζωγραφιστεί. Το κερί απλωνόταν ομοιόμορφα στη ζωγραφική επιφάνεια και πάνω του ο καλλιτέχνης εκτελούσε την παράσταση που επιθυμούσε. Το πιο σύνηθες είναι να αναπαρίσταται μόνο το κεφάλι. Η ιδιαίτερη στάση του προσώπου ολοκληρώνεται από τα έντονα μεγάλα και χαρακτηριστικά, αιγυπτιακά μάτια. Με τα χείλη σφραγισμένα, όλη η δύναμη της ζωής που έφυγε συγκεντρώνεται στο βλέμμα. Παράλληλα, τα πορτραίτα δίνουν σημαντικές πληροφορίες για την ενδυμασία αλλά και για τα κοσμήματα των γυναικών της εποχής και της περιοχής. Χαρακτηριστικές χρυσές αλυσίδες στο λαιμό με ή χωρίς πολύτιμους λίθους, σκουλαρίκια αλλά και διαδήματα στολίζουν τις φιγούρες των απεικονιζόμενων και επιτρέπουν με αυτό τον τρόπο μία σχετική χρονολόγησή τους.

Δεδομένου ότι με το πέρασμα του χρόνου η κοινωνία άρχισε να παίρνει μία πιο συγκεκριμένη μορφή και να δημιουργεί διάφορες κοινωνικές τάξεις, θα ήταν αδύνατο η καλλιτεχνική έκφραση να μείνει ανεπηρέαστη από τις κοινωνικές μεταβολές, καθώς και την τεχνολογική εξέλιξη. Έτσι φτάνοντας, λοιπόν, στις απαρχές της εφεύρεσης της φωτογραφίας και εξαιτίας του Luis Daguerre και της εφεύρεσης του, της δακτυλοτυπίας, το 1839 πλέον, έχουμε την πρώτη ανθρώπινη παρουσία στη φωτογραφία. Σε μια έκθεση 10 λεπτών εμφανίζεται ένας άνθρωπος να гуαλίζει τα παπούτσια του στην κεντρική λεωφόρο (Boulevard du Temple).

Η συνεχής βελτίωση της τεχνολογίας της δαγκεροτυπίας την κατέστησε ως τον δημοφιλέστερο τρόπο λήψης πορτραίτων.

Αρχικά, υπήρχαν πολλές δυσκολίες σε αυτή τη μέθοδο και ιδίως στο κομμάτι της χρηστικότητάς της. Συγκεκριμένα, οι ασημένιες πλάκες που χρησιμοποιούνταν έπρεπε πρώτα να εκτεθούν σε ατμούς ιωδίου. Επιπλέον, η εικόνα έπρεπε να εμφανίζεται αμέσως μετά την έκθεσή της στο ηλιακό φως. Όσον αφορά τα πορτραίτα, η διάρκεια της πόζας που απαιτούνταν ήταν πολύ μεγάλη, τα μοντέλα ίδρωναν και στα πρόσωπά τους κυλούσαν σταγόνες αλλοιώνοντας το μακιζιάζ. Όλα αυτά, βεβαίως, αναπαράγονταν στο τελικό αποτέλεσμα. Ωστόσο, με το πέρασμα του χρόνου και την ασχολία και άλλων επιστημόνων με τη δαγκεροτυπία, γίνανε διάφορες τελειοποιήσεις που μείωναν αφενός το βάρος των συσκευών, αφετέρου το κόστος των πλακών. Το γεγονός αυτό οδήγησε, επίσης, στη μείωση του χρόνου της πόζας. Το 1839, που πρωτοδημοσιοποιήθηκε η φωτογραφία, ο αναγκαίος χρόνος έκθεσης της πλάκας στο δυνατό φως του ηλίου ήταν 15 λεπτά, ενώ τρία χρόνια αργότερα, το 1842, δεν απαιτούνταν παραπάνω από είκοσι ή σαράντα δευτερόλεπτα.

Εικ.1 Bullevard du Temple, Luis Daguerre

Εικ.2 Self Portrait, Robert Cornelius

Φωτογραφικές Αναπαραστάσεις Κοινωνικών Ομάδων

Πρωταρχική λειτουργία ενός πορτραίτου είναι η αναγνώριση του προσώπου, αναφερόμενοι, βέβαια, στα ξεκάθαρα αντικειμενικά χαρακτηριστικά ενός προσώπου και όχι στην προσωπικότητα ή τα κοινωνικά χαρακτηριστικά αυτού. Ξεκινώντας από τη δεκαετία του 1880, η φωτογραφία άρχισε να αξιοποιείται από τις αστυνομικές αρχές. Ο λόγος ήταν η προσπάθεια αυτών να τυποποιήσουν καλύτερα τα ποινικά μητρώα. Συγκεκριμένα, αυτή η τακτική αναγνώρισης εισάχθηκε από τον Alphonse Bertillon (1853-1914). Αφού τον εκδιώξαν από το Αυτοκρατορικό Λύκειο των Βερσαλλιών ο πατέρας του φρόντισε να του βρει εργασία σε μία χαμηλού επιπέδου υπηρεσία γραφείου στη Νομαρχία της Αστυνομίας στο Παρίσι. Ο ίδιος ξεκίνησε ως αντιγραφείας του τμήματος, ωστόσο όντας τακτικός άνθρωπος ήταν δυσαρεστημένος με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνταν για τον εντοπισμό των εγκληματιών που είχαν συλληφθεί στο παρελθόν. Το γεγονός αυτό, μαζί με το σταθερά αυξανόμενο ποσοστό εγκληματικότητας στη Γαλλία από το 1870, αποτέλεσαν κίνητρο για την εφεύρεση του, την ανθρωπομετρία. Αναλυτικότερα, η ανθρωπομετρία είναι ένα σύστημα βασισμένο σε φυσικές μετρήσεις. Συγκεκριμένα μήκος κεφαλιού, πλάτος κεφαλιού, μήκος του μεσαίου δακτύλου, μήκος του αριστερού ποδιού και μήκος του πήχη. Μαζί με αυτές τις μετρήσεις, ο Bertillon χρησιμοποίησε τη φωτογραφία -γνωστή πλέον ως mugshot- ώστε να ολοκληρωθεί το σύστημα καταγραφής. “Mugshot” είναι ο άτυπος όρος για τη φωτογραφία της αστυνομίας ή τη φωτογραφία κράτησης. Ένα φωτογραφικό πορτραίτο, δηλαδή, ενός ατόμου από τους ώμους και πάνω, που λαμβάνεται συνήθως μετά τη σύλληψη. Μια τυπική λήψη mugshot είναι δύο τμημάτων, μία φωτογραφία προφίλ και μια φωτογραφία ανφάς. Το φόντο συνίσταται να είναι απλό για να αποφευχθεί η απόσπαση της προσοχής από το κεφάλι.

Εκ.3 Anthropometry Card, Alphonse Bertillon

“Η πεποίθηση ότι η επιφάνεια του σώματος -και ειδικά το πρόσωπο- μεταφέρει διακριτικά σημάδια που αποκαλύπτουν τον αληθινό, εσωτερικό χαρακτήρα του ατόμου, κάνει τις φωτογραφίες των εγκληματιών ένα μέσο εργαλειακού ρεαλισμού και ενσάρκωσης του ανάξιου.” (A.Sekula, 1986:10).

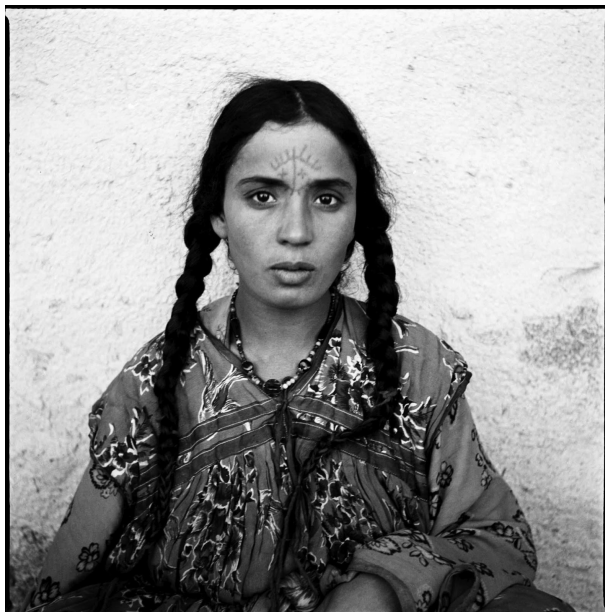
Εμμένοντας στην παραπάνω φράση και σύμφωνα με τη μελέτη “Photographing prisoners: The unworthy, unpleasant and unchanging criminal body” -που δημοσιεύτηκε στη Sage Journals, βασισμένη σε τρεις διαφορετικές φυλακές στην Πορτογαλία, η φωτογραφία φαίνεται να λειτουργεί ως μέρος ενός συστήματος ελέγχου. Αναλυτικότερα, παρατηρείται ότι οι πρακτικές γύρω από τη φωτογραφία κρατουμένων στα πλαίσια του χώρου φυλάκισης, έχουν σκοπό να παρουσιάσουν το πρόσωπο του εκάστοτε εγκληματία ως ανάξιο, μη ευχάριστο, απαράλλακτο. Το γεγονός ότι ως επί των πλείστον οι εικόνες είναι μη ανανεώσιμες, δηλαδή, τραβιούνται κατά την άφιξη των κρατουμένων, όπου οι περισσότεροι βρίσκονται σε πολύ άσχημη κατάσταση, έχει αποτέλεσμα μετά από λίγο καιρό να μην τους αναγνωρίζουν ούτε οι φύλακες αλλά ούτε και οι ίδιοι. Η κοντινή λήψη παρόμοια με φωτογραφίες ταυτότητας/διαβατηρίου, με στόχο να φαίνονται καθαρά τα χαρακτηριστικά καταλήγει να παραμορφώνει τα πρόσωπα και να τους δίνει μια τερατώδη μορφή. Γίνεται τεκμήριο αναπαράστασης ενός αποκλίνοντος άλλου.

Σχετικά με τη φωτογραφική ενότητα “Χαμένες Ταυτότητες”, ενώ εμφανισιακά σε μία πρώτη ανάγνωση μιμείται στα τεχνικά χαρακτηριστικά τις φωτογραφίες κρατουμένων, το πλαίσιο αναφοράς διαφέρει. Αναλυτικότερα, η αυστηρή ανφάς λήψη από τους αγκώνες και πάνω σε ένα απλό λευκό φόντο και χωρίς κάποια έκφραση στο πρόσωπο είναι οι αισθητικές επιλογές που συγκλίνουν στις δύο περιπτώσεις. Ωστόσο, στην τρέχουσα φωτογραφική σειρά δεν υπάρχει καμία διάθεση αλλοίωσης ή παραμόρφωσης των χαρακτηριστικών του προσώπου, αλλά αντίθετως αυτός ο τρόπος λήψης αξιοποιήθηκε ώστε να αναδειχθούν τα εμφανισιακά χαρακτηριστικά της εκάστοτε απεικονιζόμενης ακριβώς όπως είναι στην πραγματικότητα, -όσο αυτό είναι δυνατόν. Επιπροσθέτως, μία κομβικής σημασίας διαφορά είναι ότι στην περίπτωση των κρατούμενων, όπως προαναφέρθηκε, υπάρχει η δυνατότητα μίας μόνο και συνήθως μη ανανεώσιμης λήψης, αντίθετα στις “Χαμένες Ταυτότητες”, κάθε πορτραίτο τραβήχτηκε πολλαπλές φορές μέχρι να γίνει η τελική επιλογή της εικόνας. Αυτό συνέβη για το λόγο του ότι κάθε άτομο που γνωρίζει ότι φωτογραφίζεται χρειάζεται ένα χρονικό διάστημα οικιοποίησης της κάμερας, ώστε να νιώσει άνετα και ασφαλές μπροστά σε αυτή.

Algerian Women, Marc Garanger

Το 1960, ο Garanger, ένας εικοσιπεντάχρονος κληρωτός που είχε ήδη επαγγελματική φωτογραφική εμπειρία δέκα ετών, προσγειώθηκε στην Kabylia, στο μικρό χωριό Ain Terzine, περίπου εβδομήντα πέντε μίλια νότια της πρωτεύουσας της Αλγερίας. Όπως πολλοί πολιτικοποιημένοι νέοι της εποχής, είχε αναβάλει την αναχώρησή του για το στρατό όσο το δυνατόν περισσότερο, ευελπιστώντας ότι ο πόλεμος θα τελείωνε χωρίς εκείνον. Ωστόσο, σύντομα κλήθηκε ως φωτογράφος του συντάγματος του. Ο στρατηγός Maurice Challes, επικεφαλής του γαλλικού στρατού, επιτέθηκε στα ορεινά χωριά που κατοικούνταν από δύο εκατομμύρια ανθρώπους, μερικοί από τους οποίους είχαν ενταχθεί στην αλγερινή αντίσταση, το FLN. Για να στερήσει από τους επαναστάτες τις επαφές τους με τους χωρικούς, αποφάσισε να καταστρέψει τα χωριά και να μεταφέρει τον πληθυσμό σε χωριά ανασυγκρότησης, ένας ευφημισμός για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Σύντομα, ο διοικητής του Garanger αποφάσισε ότι οι χωρικοί πρέπει να έχουν δελτία ταυτότητας. Όπως ήταν αναμενόμενο ζήτησε από τον ίδιο να τα τραβήξει. Τότε αντιλήφθηκε ότι η τύχη του ήταν να γίνει μάρτυρας και να φωτογραφίσει όλα αυτά που έβλεπε με τρόπο που θα αναδείκνυε την αντίθεσή του στον πόλεμο.

Οι γυναίκες που θα απεικόνιζε, ο Garanger, προέρχονταν από γειτονικά χωριά. Είτε Βερβέρες είτε Μουσουλμάνες, δεν είχαν έρθει ποτέ πριν σε επαφή με Ευρωπαίους. Όταν έφτασε ο Garanger, υπήρχε μία διμοιρία ενόπλων με πολυβόλα στους ώμους τους, ένας διερμηνέας και ο διοικητής. Οι γυναίκες ήταν στοιχισμένες και μετά θα καθόταν η καθεμία με τη σειρά της σε ένα σκαμπό έξω, μπροστά στον ασβεστωμένο τοίχο ενός σπιτιού. Χωρίς τα πέπλα τους, τα ατημέλητα μαλλιά και τα προστατευτικά τους τατουάζ ήταν εκτεθειμένα. Τα γραμμωμένα πρόσωπά τους αντανάκλουν τη σκληρότητα της ζωής τους. “Θα ερχόμουν σε απόσταση τριών μέτρων από αυτές”, θυμάται ο Garanger. “Εβγαζαν τα πέπλα τους. Σε διάστημα δέκα ημερών έκανα δύο χιλιάδες πορträίτα, διακόσια την ημέρα. Οι γυναίκες δεν είχαν άλλη επιλογή. Ο μόνος τρόπος διαμαρτυρίας τους ήταν μέσα από το βλέμμα τους”. “Είναι αυτό το άμεσο βλέμμα που έχει σημασία”, συνεχίζει ο Garanger. “Όταν κάποιος εκφορτίζει ένα συμπτυκνωτή, βγαίνει μία σπίθα: για μένα, η φωτογραφία περιλαμβάνει την κατάσταση αυτής της στιγμής εκφόρτισης. Σε αυτές τις φωτογραφίες ένιωσα μία εντελώς τρελή συγκίνηση. Ήταν μια συντριπτική εμπειρία, με κεραυνούς σε κάθε εικόνα. Σήκωσα για τον κόσμο έναν καθρέφτη, ο οποίος αντανάκλυνε αυτό το αστραπιαίο βλέμμα που μου έριξαν οι γυναίκες”.

Εικ.4 Algerian Women, Marc Garanger

In The American West, Richard Avedon

“Ένας φωτογράφος πορτραίτου εξαρτάται από ένα άλλο άτομο για να ολοκληρώσει την εικόνα του. Το θέμα που φαντάζομαι, που κατά μία έννοια είναι εγώ, πρέπει να ανακαλυφθεί σε κάποιον άλλον που είναι πρόθυμος να συμμετάσχει σε μία μυθοπλασία που δεν μπορεί να γνωρίζει. Οι ανησυχίες μου δεν είναι δικές του. Έχουμε ξεχωριστές φιλοδοξίες για την εικόνα. Η ανάγκη του να διεκδικήσει την υπόθεσή του μάλλον πηγαίνει τόσο βαθιά όσο η δική μου, αλλά ο έλεγχος είναι σε εμένα”.

Richard Avedon, In The American West

Ο Richard Avedon είναι ένας διάσημος φωτογράφος, όπου το ταλέντο του τόσο στη βιομηχανία της μόδας όσο και στην τέχνη είναι παγκοσμίως αναγνωρισμένο. Η φωτογραφική του σειρά “In The American West” προκάλεσε πολλαπλές αντιδράσεις στο ευρύ κοινό. Αναλυτικότερα, είναι μια συλλογή εκατόν εικόσι τεσσάρων φωτογραφιών που προέρχονται από ένα μεγαλύτερο σύνολο έργων που τραβήχτηκαν από το 1979 έως το 1984, την περίοδο που ο Avedon και οι βοηθοί του ταξίδεψαν στις δεκαεφτά δυτικές πολιτείες της Αμερικής, αναζητώντας ανθρώπινες εικόνες που θα ανταποκρίνονταν στις προσδοκίες του. Πρωταγωνιστές αυτών αποτέλεσαν από εργάτες σε ορυχεία μέχρι πλόητες, φυλακισμένοι και τρόφιμοι ψυχιατρείων. Ολόκληρη η Αμερικανική δύση παρουσιάζεται ως μια κουλτούρα που παραγκωνίζει τα άτομα και τα θεωρεί ακατάλληλα, παρασυρόμενα και εκφυλισμένα.

Η έκθεση του έργου εγκαινιάστηκε στο Μουσείο Άμον Κάρτερ στο Φορτ Γουόρθ, το οποίο είναι και αυτό που του ανέθεσε αρχικά το έργο. Οι εικόνες παρουσιάστηκαν σε μνημειώδεις κλίμακα και η αυθεντία τους πηγάζει, μέχρι ένα βαθμό, από αυτή ακριβώς την επιλογή μεγέθους, η οποία δημιουργεί μία σθεναρή συγκρουσιακή σχέση με τις ανθρώπινες διαστάσεις. Μέχρι και τώρα το φωτογραφικό φορμά του Avedon είναι τόσο αναγνωρίσιμο όσο μία εικόνα διαβατηρίου, στην οποία και οφείλει τη φωτεινότητα του λευκού χαρτιού για φόντο, το φυσικό φως του περιβάλλοντος, καθώς και τις ωμά μετωπικές περιγραφικές ιδιότητες.

Η άρνηση του να εξωραΐσει είναι αυτή που επιτρέπει το μέγιστο βαθμό ακεραιότητας στο πρόσωπο που απεικονίζεται. Ο αντίκτυπος και η τεχνική δεξιοτεχνία αυτών των έργων είναι τόσο σπουδαία που αποκλείει κάθε άμεσο σκεπτικισμό ή κριτική αντίληψη.

Παρόλο αυτά, λόγω της προϋστορίας του ίδιου με σκηνοθετημένες φωτογραφίες μόδας και αστέρων του Hollywood, δημιουργούνται εύλογα διάφορες αμφιβολίες ως προς τη συναισθηματική ανάγκη του έργου. Ουσιαστικά, ο Avedon ακροβατεί ανάμεσα σε δύο διαφορετικούς κόσμους ή πιο σωστά σε δύο αποκλείουσες μεταξύ τους κοινωνικές τάξεις. Το γεγονός αυτό, ομολογουμένως, παρακινεί διαφόρων ειδών υποψίες για τις προθέσεις του. Ωστόσο, θα ήταν άδικο για τον ίδιο να να επαινείται μόνο για τις φωτογραφίες του στο χώρο της μόδας, καθώς τα πιο προσωπικά του έργα και με χαρακτηριστικό παράδειγμα τις φωτογραφίες που τράβηξε τον ετοιμοθάνατο πατέρα του είναι εντελώς κόντρα στην αισθητική και τις επιταγές αυτής.

Εικ.5 In The American West, Richard Avedon

Εικ.6 In The American West, Richard

Χαμένες Ταυτότητες

Ξεκινώντας τη φωτογραφική ενότητα “Χαμένες Ταυτότητες”, προέκυψαν πολλές μη αναμενόμενες καταστάσεις. Όπως προαναφέρθηκε στην εισαγωγή, η επιλογή να φωτογραφηθούν θηλυκότητες του στενού περιβάλλοντος ήταν αρκετά σεινηδητή, καθώς οι κοντινές σχέσεις, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, βοηθάνε στην επικοινωνία φωτογράφου-φωτογραφιζόμενου. Το να μείνει κάποιο άτομο σταθερό απέναντι από το φακό, ομολογουμένως, αποτελεί μία συνθήκη εμπιστοσύνης.

Η ενότητα συγκροτείται από εννέα δίπτυχα πορτραίτα. Στην πρώτη εικόνα οι φωτογραφιζόμενες έχουν ακριβώς την ίδια ένδυση, ένα λευκό πουκάμισο, ενώ στη δεύτερη εικόνα έχουν την πλήρη ελευθερία στο πως θα παρουσιάσουν στυλιστικά τις εαυτούς τους. Παρόλο αυτά, υπάρχει μια συνθήκη η οποία παραμένει σταθερή και στις δύο φωτογραφίες, αυτή είναι η έκφραση και στάση του σώματος. Πιο συγκεκριμένα, έχει ζητηθεί από τα μοντέλα να σταθούν μπροστά από ένα λευκό φόντο και να κοιτάζουν ευθεία την κάμερα με όσο το δυνατό πιο ανέκφραστο πρόσωπο. Οι λήψεις έβγαιναν σε συνεχόμενο χρόνο με χρήση φλας, μέχρι να κριθεί ότι οι απεικονιζόμενες έχουν απελευθερωθεί στη διαδικασία. Κοιτώντας το αποτέλεσμα, ήταν εντυπωσιακό το πόσο αισθητή διαφορά υπήρχε από λήψη σε λήψη. Το χρονικό πέρασμα λίγων κιόλας λεπτών τις έκανε να συνηθίζουν και να χαλαρώνουν μπροστά στην κάμερα. Παράλληλα, δεν γινόταν κανένας σχολιασμός κατά τη διάρκεια των λήψεων, επιθυμώντας με αυτό τον τρόπο, να ξεχάσουν ότι φωτογραφίζονται.

Έπειτα, σε συνέχεια της φωτογραφικής διαδικασίας έγιναν κάποιες μικρές συνεντεύξεις στις απεικονιζόμενες, όπου αφορούν αφενός κάποιες ευρύτερες έννοιες στο ζήτημα της ταυτότητας και αφετέρου το πως οι ίδιες νιώθουν όταν επρόκειτο να φωτογραφηθούν. Για τις περισσότερες, οι πιο γενικής φύσεως ερωτήσεις όπως για παράδειγμα η πρώτη (πως ορίζεις την έννοια ταυτότητα;), ήταν πιο δύσκολες και χρονοβόρες ως προς την απάντησή τους. Ενώ στις ερωτήσεις που απευθύνονταν άμεσα σε εκείνες και το πως βιώνουν μία κατάσταση υπήρχε άλλη άνεση και ευφράδεια λόγου.

Συνοψίζοντας, η φωτογραφική σειρά “Χαμένες Ταυτότητες” δημιούργησε πολλά και αναπάντεχα συναισθήματα. Είναι μία πολύ ενδιαφέρουσα μελέτη, η οποία έγινε αφορμή για πολλές σκέψεις, συζητήσεις, εσωτερικές διαμάχες και αντιρρήσεις. Αντιρρήσεις, που ωστόσο αναιρούνται από το τελικό αποτέλεσμα.

Συνεντεύξεις

Πως ορίζεις την έννοια ταυτότητα;

Η ταυτότητα ως επιτελεστικότητα του κοινωνικού προσώπειου. Ένα καρέ της προσωπικότητας που διευκολύνει/υπηρετεί τον τρόπο με τον οποίο θέλω να με βλέπουν αλλά και τον τρόπο με τον οποίο με αντιλαμβάνονται ανάλογα με την περίπτωση.

Υπάρχουν πολλαπλές ταυτότητες μέσα σου ανάλογα με τις διαφορετικές περιστάσεις;

Οι ταυτότητες (καρέ) είναι άπειρες και σχετίζονται τόσο με το βιολογικό όσο και με τον κοινωνικό προκαθορισμό. Μπορεί κανείς να ξυπνάει κάθε μέρα και να επινοεί τον εαυτό του από την αρχή. Δεν πιστεύω πως η μία ταυτότητα αναιρεί ή συγκρούεται με κάποια άλλη. Όλα τα καρέ είναι έγκυρα.

Μπορεί μία φωτογραφία να φανερώσει την ταυτότητα ενός ανθρώπου;

Εννοείται!

Πόσο άνετα νιώθεις όταν φωτογραφίζεσαι; Τι είναι αυτό που σε απασχολεί ως προς το τελικό αποτέλεσμα;

Δε νιώθω πολύ άνετα. Στην εποχή μας καλούμαστε να πλασάρουμε την εαυτή μας από πολύ μικρές (μέσα κοινωνικής δικτύωσης). Καλούμαστε λίγο-πολύ όλες να μπορούμε να ποζάρουμε ωραία. Η μητέρα μου δε χρειαζόταν να ποζάρει ωραία στις εκάστοτε φωτογραφίες όταν ήταν φοιτήτρια, απλά υπήρχε. Δε χαίρομαι που το παραδέχομαι αλλά αυτό που με απασχολεί είναι μήπως φανεί κάτι που δε με κολακεύει.

**Πιστεύεις υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος απεικόνισης των θηλυκοτήτων;
Αν ναι, ποιος;**

Φυσικά και υπάρχει. Σίγουρα προσπαθούμε να τον αποταχθούμε αλλά δυστυχώς έχουμε δρόμο ακόμη. Νέα, ωραία -φυσικά-, περιποιημένη, παθητική, σεξουαλική -αλλά όχι και πολύ. Μία ταυτότητα φτιαγμένη από άντρες κι απευθυνόμενη σε άντρες.

Πως συντελεί το βλέμμα/η έκφραση σε μία εικόνα;

Το βλέμμα κρατάει την αλήθεια και το μυστήριο όλης της ύπαρξης. Δεν ξέρουμε γιατί και μπορεί να μη συμφωνήσουμε ποτέ για το πώς αλλά συχνά είναι το επίκεντρο, αυτό που μας καθηλώνει σε μία εικόνα. Έχω δει ανθρώπους να μοιάζουν, σκυλιά να μοιάζουν ωστόσο, δεν έχω δει ποτέ βλέμματα να μοιάζουν. Είναι το βάψιμο και η ένδυση ένας τρόπος έκφρασης; Αν ναι, γιατί; Εννοείται. Ο άνθρωπος νοιάστηκε για το πως θα κοσμήσει το φυσικό του σώμα από πολύ πολύ πολύ παλιά. Η έκφραση “μην κρίνεις ένα βιβλίο από το εξώφυλλο” ισχύει, γιατί δε μπορείς να ξέρεις τα πάντα για ένα βιβλίο από το εξώφυλλό του. Ωστόσο, κάτι μπορεί να σου πεί το εξώφυλλο για το βιβλίο. Η αισθητική σε κάποιο σημείο τέμνεται με την ηθική, είτε ντύνεσαι απλά είτε βάφεσαι πολύ είναι μία επιλογή που έχεις κάνει για να παρουσιαστείς στον κόσμο. Αυτό δεν λέει τα πάντα για εσένα αλλά κάτι λέει. Είσαι και ο ζωγράφος και ο πίνακας.

**Έχουν επηρεάσει τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τον τρόπο που απεικονίζεις την εαυτό σου;
Αν ναι, κατα ποιο τρόπο;**

Ναι. Οι τάσεις δε με αφήνουν αδιάφορη, αν και πάντα προσπαθώ να βρίσκω μια χρυσή τομή μέσα στην οποία θα μπορώ να εκφράσω την αισθητική μου πέρα από τις τρέχουσες τάσεις. Το κυριότερο, όμως, είναι η απεικόνιση της θηλυκότητας. Πολύ συχνά ήρθα σε ρήξη με την εαυτό μου για το πως θα έπρεπε να φαίνομαι ως γυναίκα. Τα τελευταία χρόνια, ωστόσο, τα μέσα με έχουν βοηθήσει. Προσπαθώ να παρακολουθώ σελίδες που προωθούν την ουδετερότητα του σώματος, τη συμπεριληπτικότητα στην έκφραση και το στύλ. Με ένα τρόπο αυτό με βοήθησε να επινοήσω την εαυτό μου όπως τη φαντάζομαι εγώ κι όχι το εκάστοτε κοινωνικό πρότυπο.

Πως ορίζεις την έννοια ταυτότητα;

Ταυτότητα για εμένα είναι ένα σύνολο από σημαίνοντα για το άτομο χαρακτηριστικά τα οποία προσδιορίζονται από το ίδιο το άτομο αλλά ταυτοχρόνως είναι και κοινωνικά προσδιορισμένα. Επομένως, η ταυτότητα διαμορφώνεται μεν από το ίδιο το άτομο, αλλά από την άλλη το ίδιο το άτομο είναι διαμορφωμένο σε μεγάλο βαθμό από τις κοινωνικές δομές.

Υπάρχουν πολλαπλές ταυτότητες μέσα σου ανάλογα με τις διαφορετικές περιστάσεις;

Πιστεύω ότι πολλές φορές όχι ντυνόμαστε με μία ταυτότητα αλλά πιστεύουμε ότι είμαστε μία ταυτότητα ανάλογα με τις συνθήκες και τα άτομα που συναντούμε, πως μας βλέπουν οι άλλοι και τι προσδοκίες έχουν για εμάς.

Μπορεί μία φωτογραφία να φανερώσει την ταυτότητα ενός ανθρώπου;

Δεν ξέρω, ίσως σε ένα βαθμό. Είμαι αρκετά σκεπτική ως προς αυτό από την άποψη ότι μόνο το ίδιο το άτομο μπορεί να εξακριβώσει και φανερώσει την ταυτότητά του. Η εικόνα μπορεί να παραπλανήσει πολλές φορές.

Πόσο άνετα νιώθεις όταν φωτογραφίζεσαι; Τι είναι αυτό που σε απασχολεί ως προς το τελικό αποτέλεσμα;

Δε νιώθω ιδιαίτερα άβολα, ωστόσο δεν θα φωτογραφηθώ μόνη μου. Ως προς το τελικό αποτέλεσμα, είναι πολύ περίεργο το είδωλό μου στη φωτογραφία γιατί το βλέπω αντεστραμμένο και δεν μπορώ να το συνηθίσω.

**Πιστεύεις υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος απεικόνισης των θηλυκοτήτων;
Αν ναι, ποιος;**

Σίγουρα υπάρχει. Είναι πολύ συγκεκριμένα τα χαρακτηριστικά που αποδίδονται στις θηλυκότητες. Κάποια από αυτά είναι η γλυκύτητα, η τρυφεράδα, η ασφάλεια ως “καλά” στοιχεία και μετέπειτα ως “κακά” η υστερία, η γκρίνια, η φλυαρία. Από την άλλη είναι και η σεξουαλικοποίηση. Είναι πολύ συγκεκριμένα τα σημεία του σώματος που παρουσιάζονται στις εικόνες ώστε να “τονίσουν” τη θηλυκή πλευρά.

Πως συντελεί το βλέμμα/η έκφραση σε μία εικόνα;

Είναι καθοριστικό. Μπορεί κανείς να δώσει αμέτρητες ερμηνείες σε ένα βλέμμα. Υπάρχει μία αντίφαση στο γεγονός ότι είναι κάτι τόσο σημαντικό και μπορεί, ωστόσο, να ερμηνευτεί με πολλούς διαφορετικούς τρόπους.

**Είναι το βάψιμο και η ένδυση ένας τρόπος έκφρασης;
Αν ναι, γιατί;**

Σίγουρα είναι, διότι εκφράζουμε όχι μόνο τα συναισθήματά μας, το πως δηλαδή νιώθουμε εκείνη την ημέρα ή περίοδο αλλά και πολλά κομμάτια της προσωπικότητας και ταυτότητάς μας.

**Έχουν επηρεάσει τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τον τρόπο που απεικονίζεις την εαυτό σου;
Αν ναι κατά ποιο τρόπο;**

Εννοείται. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης απεικονίζουν δύο κύρια καλούπια, το αρσενικό και το θηλυκό. Πιστεύω πως κακώς υιοθετούμε αυτά τα δύο καλούπια, συμπεριλαμβάνοντας και την εαυτό μου σε αυτό.

Πως ορίζεις την έννοια ταυτότητα;

Ταυτότητα είναι το σύνολο των χαρακτηριστικών εκείνων που συνθέτουν το κάθε άτομο και το διαφοροποιούν/ξεχωρίζουν από τα υπόλοιπα. Του προσδίδουν την μοναδικότητά του, το αυτοπροσδιορίζουν.

Υπάρχουν πολλαπλές ταυτότητες μέσα σου ανάλογα με τις διαφορετικές περιστάσεις;

Πιστεύω ότι η ταυτότητα ενός ατόμου αποτελείται από βασικά θεμελιώδη στοιχεία, τα οποία λίγο ή πολύ παραμένουν αναλλοίωτα. Θεωρώ, λοιπόν, ότι ίσως δεν έχουμε πολλαπλές ταυτότητες μέσα μας αλλά μία, η οποία ανάλογα με τις περιστάσεις/συνθήκες εμπλουτίζεται, προσαρμόζεται και μορφοποιείται. Άρα, νομίζω ότι τα δευτερογενή χαρακτηριστικά είναι αυτά που μεταβάλλονται και όχι η ταυτότητα.

Μπορεί μία φωτογραφία να φανερώσει την ταυτότητα ενός ανθρώπου;

Θεωρώ πως ναι, γιατί η ταυτότητα του ανθρώπου φαίνεται από τις εκφράσεις, το βλέμμα και τις διάφορες εξωτερικές επιλογές. Οπότε, όταν αποθανατίζεται μία στιγμή, πιστεύω πως είναι ικανή να φανερώσει έστω και στιγμιαία κομμάτια της ταυτότητας.

Πόσο άνετα νιώθεις όταν φωτογραφίζεις; Τι είναι αυτό που σε απασχολεί ως προς το τελικό αποτέλεσμα;

Γενικά δεν αισθάνομαι πάρα πολύ άνετα. Μαρέσει να αποθανατίζεται η “φυσικότητα”. Επειδή πολλές φορές αυτό δε συμβαίνει, με αγχώνει η διαδικασία της λήψης.

Πιστεύεις υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος απεικόνισης των θηλυκοτήτων;

Αν ναι, ποιος;

Εξαρτάται από το χαρακτηριστικό και την πτυχή που κάθε φωτογραφία καλείται να αναδείξει.

Πως συντελεί το βλέμμα/η έκφραση σε μία εικόνα;

Νομίζω ότι το βλέμμα είναι αυτό που προσδίδει την μοναδικότητα σε μία εικόνα, την κάνει ζωντανή. Το βλέμμα είναι αυτό που μπορεί να επικοινωνήσει τον εσωτερικό “κόσμο” με τον εξωτερικό.

Είναι το βήσιμο και η ένδυση ένας τρόπος έκφρασης;

Αν ναι, γιατί;

Ναι είναι, καθώς μέσω αυτών αναδεικνύονται πτυχές της προσωπικότητάς μας. Αποτελούν μέσο έκφρασης, πολλές φορές, των συναισθημάτων μας.

Έχουν επηρεάσει τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τον τρόπο που απεικονίζεις την εαυτό σου;

Αν ναι, κατά ποιο τρόπο;

Γενικά, νομίζω ότι τα μέσα επηρεάζουν πολύ -συνειδητά και μή. Εμένα αναπόφευκτα σε ένα βαθμό με έχουν επηρεάσει, από την άποψη ότι αυτά είναι πλήρως συνδεδεμένα με την αγορά. Οπότε, πλάθουν διάφορα στυλιστικά μοντέλα. Ζητούμενο, όμως, είναι να βρίσκω τον χαρακτήρα μου ανεξάρτητα από αυτά και να μην τον αλλοιώνω, ομογενοποιώ.

Πως ορίζεις την έννοια ταυτότητα;

Στο μυαλό μου έχω ότι υπάρχουν διάφορα είδη ταυτότητας. Παραδείγματος χάρη, η φυλετική το πως βλέπεις, δηλαδή, το φύλο σου, τι φυλετικά χαρακτηριστικά μπορεί να έχεις. Υπάρχει, όμως, και η κοινωνική ταυτότητα το πως θεωρείς ότι εντάσσεται σε κάποια κοινωνική ομάδα ή όχι. Είναι κάτι σχετικά περίπλοκο να το προσδιορίσεις.

Υπάρχουν πολλαπλές ταυτότητες μέσα σου ανάλογα με τις διαφορετικές περιστάσεις;

Ναι. Αυτή η ερώτηση νομίζω σχετίζεται με αυτό που είπα πριν. Την ταυτότητα σου, σε ένα βαθμό τουλάχιστον, την επηρεάζει το κοινωνικό πλαίσιο ή οι καταστάσεις στις οποίες έχεις μεγαλώσει. Επειδή, δεν είμαστε μονοδιάστατα όντα, νομίζω όλοι έχουμε πολλές διαφορετικές ενέργειες, οι οποίες επηρεάζουν το ποιοι είμαστε.

Μπορεί μία φωτογραφία να φανερώσει την ταυτότητα ενός ανθρώπου;

Ένα μέρος της σίγουρα. Όχι ακριβώς την ταυτότητα αλλά το πως θέλει να παρουσιάσει κάποιο άτομο τον εαυτό του εκείνη τη στιγμή. Εξαρτάται και από το ποιος βλέπει την εικόνα. Πιο αναλυτικά, μπορεί να δω μία εικόνα ενός ατόμου και να βγάλω ένα λανθασμένο πόρισμα για την κοινωνική ταυτότητα αυτού, λόγω δικών μου εμπειριών.

Πόσο άνετα νιώθεις όταν φωτογραφίζεσαι; Τι είναι αυτό που σε απασχολεί ως προς το τελικό αποτέλεσμα;

Καθόλου. Με απασχολούν τα πάντα. Νομίζω σε ένα βαθμό φταίει το ότι έχω στο μυαλό μου τι θα βγει ή τι θέλουν οι άλλοι να βγει. Σκέφτομαι τι θα ήθελα εγώ αν ήμουν στη θέση των φωτογράφων. Αναγνωρίζω τα χαρακτηριστικά του προσώπου μου και πως αυτά γράφουν στον φακό, πράγμα που με αγχώνει.

Πιστεύεις υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος απεικόνισης των θηλυκοτήτων;

Αν ναι, ποιος;

Ναι, συνήθως είναι αυτό το σέξυ “μοντελέ” πορτραίτο. Οι περισσότερες απεικονίσεις είναι από άντρες, οπότε και δεν είναι ρεαλιστικές. Όλα τα στοιχεία της εικόνας είναι αρκετά στερεοτυπικά και όμορφα στο μάτι. Ακόμα και κάτι πολύ δραματικό να προσπαθεί να δείξει μία εικόνα θα είναι εύπεπτο. Π.χ μία γυναίκα που κλαίει θα απεικονιστεί με τέτοιο τρόπο που να φαίνεται ως ένα πλάσμα που οι ισχυροί/δυνατοί άντρες πρέπει να προστατέψουν. Οποιοδήποτε αρνητικό συναίσθημα έχει μια θηλυκότητα παρουσιάζεται συγκρητικά με το ότι είναι όμορφη. Παρόλο που έχει άσχημα συναισθήματα, παραμένει όμορφη.

Πως συντελεί το βλέμμα/η έκφραση σε μία εικόνα;

Προφανώς είναι πολύ σημαντικό. Νομίζω ότι φαίνεται η ψυχική/ψυχολογική κατάσταση του φωτογραφιζόμενου ενώ φωτογραφίζεται. Αν δεν κοιτάει την κάμερα ίσως νιώθει άβολα, ενώ αν στέκεται ευθυτενής και κοιτάει το φακό ότι είναι μια διαδικασία που του αρέσει.

Είναι το βάψιμο και η ένδυση ένας τρόπος έκφρασης;

Αν ναι, γιατί;

Είναι. Σχετίζεται με αυτό που σκεφτόμουν κυρίως πριν στο ότι ένας άνθρωπος δεν έχει μία ταυτότητα. Το τι θα φορέσεις και το πως θα βαφτείς είναι συνδεδεμένο με την ταυτότητά σου, είτε την κοινωνική είτε τη φυλετική. Επειδή, μια πτυχή της ύπαρξης μιας προσωπικότητας είναι να αναγνωρίζεις κάποια κοινά χαρακτηριστικά-κοινούς τόπους με τον περίγυρο. Το πως θα ντυθείς/βαφτείς είναι κάτι εύκολα αναγνωρίσιμο. Κάτι που δείχνει το πως θέλεις να παρουσιαστείς και κυρίως το πως θέλεις να σε εκλάβουν οι γύρω σου.

Έχουν επηρεάσει τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τον τρόπο που απεικονίζεις την εαυτό σου;

Αν ναι, κατά ποιο τρόπο;

Ναι, αλλά νομίζω σε ένα βαθμό θετικά. Ευθύνεται το γεγονός ότι η κύρια εφαρμογή που χρησιμοποιώ, λόγω των ανθρώπων που ακολουθώ και των εικόνων που βλέπω κατανοώ ότι δε χρειάζεται να είμαι αυτό που προβάλλεται στα περιοδικά. Δηλαδή, αυτή η στερεοτυπικά ωραία κοπέλα με τα μακριά μαλλιά και λεπτά φρύδια. Το να είσαι “άσχημη” μπορεί να είναι ενδιαφέρον και όχι απαραίτητα αρνητικό για εμένα. Συγκεκριμένα, κάποια πράγματα που θεωρώ άσχημα πάνω μου τα βλέπω σε άλλες γυναίκες και μου αρέσουν. Οπότε, συνειδητοποιώ ότι δεν είναι λογικό κάτι που σε μία άλλη γυναίκα μου φαίνεται ενδιαφέρον το ίδιο ακριβώς πράγμα πάνω μου να μου φαίνεται άσχημο.

Πως ορίζεις την έννοια ταυτότητα;

Ταυτότητα θα έλεγα ότι είναι συνώνυμο με το είμαι. Με το πως θέλουμε να ορίσουμε τους εαυτούς μας. Κάτι που το επιλέγουμε και μας επιλέγει. Είναι και κοινωνικά και βιολογικά κατασκευασμένη. Μία επιλογή που βασίζεται σε πολλούς παράγοντες και κατά μία έννοια είμαστε αναγκασμένοι να την προσδιορίσουμε. Η ταυτότητα θεωρώ πως έχει να κάνει και με τα χαρακτηριστικά ενός ατόμου και με τις προτιμήσεις και γενικά με όλες τις επιλογές που “πρέπει” να κάνει για να προσδιορίσει το ποιος είναι ή το ποιος θα χρειαστεί να είναι. Συνεπώς, η ταυτότητα μπορεί να είναι μια αληθινή αλλά και μια ψευδής εικόνα του ατόμου, στην προσπάθεια του τόσο να προσδιοριστεί το ίδιο όσο και να γίνει κοινωνικά αποδεκτό.

Υπάρχουν πολλαπλές ταυτότητες μέσα σου ανάλογα με τις διαφορετικές περιστάσεις;

Αυτό που δεν ανέφερα στην προηγούμενη ερώτηση είναι ότι ένα άτομο όχι μόνο μπορεί να χρειαστεί να κατασκευάσει μία ταυτότητα διαφορετική από τα θέλω και τα πιστεύω του, αλλά το πιο πιθανό είναι να χρειαστεί να έχει και αρκετές ταυτότητες. Ακόμα και ένα άτομο με μία ταυτότητα κοινωνικά αποδεκτή πιθανόν να πρέπει να προσαρμόσει κάποια χαρακτηριστικά. Προσωπικά, θεωρώ ότι η ταυτότητα μου όχι μόνο προσαρμόζεται ανάλογα με τις περιστάσεις αλλά και εξελίσσεται με βάση αυτές. Τείνω να μετριάζω κάποια χαρακτηριστικά της προσωπικότητάς μου σε στιγμές που θεωρώ ότι δε θα έπρεπε να εκδηλωθούν σε τόσο μεγάλο βαθμό και παράλληλα εκδηλώνω πιο έντονα τα χαρακτηριστικά που χρήζουν σε μια συγκεκριμένη κατάσταση. Ωστόσο, ούσα ένα άτομο που κατά γενική ομολογία έχει μία ταυτότητα κοινωνικά αποδεκτή, δεν πιστεύω ότι έχω υιοθετήσει πολλές ταυτότητες. Εφόσον είναι όντως αυτή η ταυτότητά μου και δεν αλλάζει.

Μπορεί μία φωτογραφία να φανερώσει την ταυτότητα ενός ανθρώπου;

Θα ήθελα να ανασκευάσω την ερώτηση και να τη θέσω ως εξής: “Μπορεί ο άνθρωπος να φανερώσει την ταυτότητά του μέσω μίας φωτογραφίας;”. Όπως ο άνθρωπος μπορεί να παρουσιάσει την ταυτότητά του με διαφορετικό τρόπο στον περίγυρο του, κατά παρόμοιο τρόπο μπορεί να αποφασίσει τι πτυχές του εαυτού του θέλει να φανερώσει μέσω μίας φωτογραφίας.

Μία εικόνα μπορεί να είναι χίλιες λέξεις αλλά και ταυτόχρονα καμία.

Πόσο άνετα νιώθεις όταν φωτογραφίζεις; Τι είναι αυτό που σε απασχολεί ως προς το τελικό αποτέλεσμα;

Αυτό που προσπαθώ να αποφύγω είναι η εκδήλωση αρνητικών συναισθημάτων. Άρα, το πόσο άνετα θα νιώθω έχει να κάνει με την ψυχική μου κατάσταση εν τη προκειμένη χρονική στιγμή, η οποία καθορίζει και το τελικό αποτέλεσμα. Έχει έτσι δημιουργηθεί μία λάθος πεποίθηση ότι οι φωτογραφίες πρέπει να αντικατοπτρίζουν ευχάριστες στιγμές μας. Αυτό θέλουμε να είναι η εικόνα μας. Αυτό πιστεύουμε ότι είναι η ταυτότητά μας.

**Πιστεύεις υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος απεικόνισης των θηλυκοτήτων;
Αν ναι, ποιος;**

Εδώ και πάρα πολλά χρόνια υπάρχει ένας συγκεκριμένος τρόπος απεικόνισης των θηλυκοτήτων. Είναι η θηλυκότητα η οποία είναι ταυτόσημη με τον όρο γυναίκα. Η τελευταία παρουσιάζεται με μία ερωτική χροιά αναγκαία για την εξυπηρέτηση του αναπαραγωγικού σκοπού και ότι αυτός περιλαμβάνει. Αυτή η απεικόνιση τείνει να αλλάζει με την εδραίωση όλων των ατόμων που αυτοπροσδιορίζονται ως θηλυκότητες. Έτσι, η απεικόνιση αυτών δεν έχει έναν τρόπο αλλά ποικίλους.

Πως συντελεί το βλέμμα/η έκφραση σε μία εικόνα;

Η έκφραση σε μία φωτογραφία είναι το παν. Αρκεί για να περάσει ο/η δημιουργός της το μήνυμα που θέλει. Στη δική μας φωτογράφιση το βλέμμα ήταν ανέκφραστο όπως και τα υπόλοιπα χαρακτηριστικά του προσώπου και του σώματος. Στοιχείο που έρχεται σε αντιπαράθεση με τον αρχικό μου συλλογισμό, καθώς το μήνυμα των λήψεων μας είναι έκδηλο. Άρα το βλέμμα είναι ή δεν είναι το παν;

**Είναι το βάψιμο και η ένδυση ένας τρόπος έκφρασης;
Αν ναι, γιατί;**

Οτιδήποτε μας περιβάλλει σχηματίζει το κοινωνικό προσωπείο μας και βοηθάει τον περίγυρο να μας αντιληφθεί κάτω από συγκεκριμένες συνιστώσες. Η ένδυση και το βάψιμο προσδιορίζουν την ταυτότητα ή τις πολλαπλές ταυτότητές μας. Για αυτό το λόγο μπορούν να μας κάνουν αποδεκτούς στην κοινωνία.

**Έχουν επηρεάσει τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τον τρόπο που απεικονίζεις την εαυτό σου;
Αν ναι, κατά ποιο τρόπο;**

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν επηρεάσει σε πολύ μεγάλο βαθμό την κοινωνία, με θετικό και αρνητικό τρόπο. Προσωπικά, προσπαθώ να διατηρώ το θετικό πρόσημό τους και δε θεωρώ ότι με έχουν επηρεάσει τόσο ώστε να αλλοιώνεται η ταυτότητά μου.

Πως ορίζεις την έννοια ταυτότητα;

Την ορίζω ως το σύνολο των χαρακτηριστικών γνωρισμάτων, των αναγκών, των επιθυμιών, των ενστίκτων, των συνειρμών της εκάστοτε προσωπικότητας. Η ταυτότητα διαφέρει από άτομο σε άτομο και προσδιορίζεται από το ίδιο και μόνο. Η τουλάχιστον έτσι θα έπρεπε.

Υπάρχουν πολλαπλές ταυτότητες μέσα σου ανάλογα με τις διαφορετικές περιστάσεις;

Η ταυτότητα είναι μοναδική, είναι εκεί και υπάρχει. Επειδή, όμως, η ταυτότητα κάθε ανθρώπου διαφέρει και καλούμαστε να αλληλεπιδράμε μεταξύ μας, χρειάζεται κάθε φορά να βρίσκω το κέντρο της ταυτότητας/προσωπικότητάς μου για την καλύτερη ομαλή συμβίωση με τους άλλους ανθρώπους.

Μπορεί μία φωτογραφία να φανερώσει την ταυτότητα ενός ανθρώπου;

Κατά τη γνώμη μου δεν μπορεί, αυτό γιατί κάτι που για τα κοινωνικά πρότυπα προσδιορίζει την ταυτότητα είναι η εξωτερική εμφάνιση, η οποία σε ένα πορτραίτο σχολιάζεται αδιαμφισβήτητα. Ενώ στην πραγματικότητα οι απεικονιζόμενοι μπορεί να έχουν μια εμφάνιση προκαθορισμένη από τον τόπο και τον χρόνο που βιώνουν. Παρόλο που η εξωτερική εμφάνιση θεωρείτε αναπόσπαστο κομμάτι της ταυτότητας, για εμένα δεν είναι το επικρατέστερο για να προσδιορίσει την έννοια της ταυτότητας σε ένα πορτραίτο ή αυτοπορτραίτο. Αντιθέτως, πιστεύω το τι επιλέγει να φωτογραφίσει κάποιος μπορεί να δηλώσει περισσότερα για την ταυτότητά του.

Πόσο άνετα νιώθεις όταν φωτογραφίζεσαι; Τι είναι αυτό που σε απασχολεί ως προς το τελικό αποτέλεσμα;

Δεν νιώθω καθόλου άνετα, νιώθω μεγάλη αμηχανία και με απασχολεί ιδιαίτερα το αν έχω βγεί όμορφη.

Πιστεύεις υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος απεικόνισης των θηλυκοτήτων;

Αν ναι, ποιος;

Πιστεύω πως δεν υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος απεικόνισης των θηλυκοτήτων. Η έννοια της θηλυκότητας είναι κάτι μοναδικό και ξεχωριστό για κάθε οντότητα. Προσωπικά, δεν έχω ανακαλύψει ακόμη πως να ορίσω φωτογραφικά τη θηλυκότητα και μάλιστα με προβληματίζει ιδιαίτερα το πως τη βλέπει η ελληνική κοινωνία πέραν της μορφής που της δίνει το πατριαρχικό μοντέλο. Να διευκρινίσω δεδομένου ότι πρωτύτερα ανέφερα ότι η θηλυκότητα είναι κάτι το προσωπικό, ο λόγος που και εγώ η ίδια διστάζω να την απεικονίσω φωτογραφικά είναι πως στη σύγχρονη κοινωνία υπάρχουν πολλοί διαφορετικοί τρόποι αντίληψής της, τους οποίους δε θέλω να παραβλέψω αλλά να τους κατανοήσω, να τους σεβαστώ και να τους ανακαλύψω. Τέλος, αυτό το σχολιάζω γιατί το προσωπικό πολύ εύκολα και γρήγορα γίνεται κοινό και κοινόχρηστο.

Πως συντελεί το βλέμμα/η έκφραση σε μία εικόνα;

Από την προσωπική μου εμπειρία νιώθω άβολα να κοιτάζω κάποιον στα μάτια ακόμη κι αν απεικονίζεται απλά σε μια φωτογραφία και δεν είναι φυσικά παρών. Αυτό διότι, για εμένα το βλέμμα είναι καθρέφτης της ψυχής, αυτό που ουσιαστικά σε κάνει να νιώθεις οικεία ή μη με κάποιον. Άρα, το βλέμμα έχει μία δυναμική στην εικόνα που σε απορροφά.

Είναι το βάψιμο και η ένδυση ένας τρόπος έκφρασης;

Αν ναι, γιατί;

Ναι, είναι. Οι άνθρωποι βάφονται και ντύνονται ανάλογα με το πως νιώθουν άνετα, βάση της κοινωνικής ομάδας που άμεσα ή έμμεσα βρίσκονται.

Έχουν επηρεάσει τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τον τρόπο που απεικονίζεις την εαυτό σου;

Αν ναι, κατά ποιο τρόπο;

Ναι με έχουν επηρεάσει και μάλιστα μία συγκεκριμένη περίοδο της ζωής μου. Για την ακρίβεια, πρόκειται για τότε που έφτιαξα για πρώτη φορά λογαριασμό στην εφαρμογή instagram. Ασυνείδητα, είχα εθιστεί στην αυτοφωτογράφιση και επηρεαζόμουν από την ανταπόκριση που είχαν αυτές οι εικόνες από γνωστό ή άγνωστο κοινό.

Πως ορίζεις την έννοια ταυτότητα;

Ταυτότητα είναι τα κύρια χαρακτηριστικά που προσδίδει κανείς στον εαυτό του. Μπορεί να είναι εξωτερικά και εσωτερικά, είναι αυτά τα οποία μας ξεχωρίζουν και μας ταυτοποιούν, συγχρόνως, μέσα σε ένα σύνολο.

Υπάρχουν πολλαπλές ταυτότητες μέσα σου ανάλογα με τις διαφορετικές περιστάσεις;

Ναι. Πιστεύω ότι ο καθένας συχνά επιλέγει μια διαφορετική ταυτότητα προκειμένου να γίνει αποδεκτός στις διάφορες περιστάσεις. Αυτό δε θεωρείται απαραίτητα κακό, είναι κομμάτι της πολυπλοκότητας της ανθρώπινης φύσης και του κάθε ατόμου ξεχωριστά.

Μπορεί μία φωτογραφία να φανερώσει την ταυτότητα ενός ανθρώπου;

Ναι αλλά και όχι. Ναι από την άποψη ότι κάποιες φωτογραφίες αναδεικνύουν σημαντικά χαρακτηριστικά της προσωπικότητας μας, όπως για παράδειγμα το βλέμμα ή το χαμόγελο. Παράλληλα, όχι γιατί δε θεωρώ ότι μία εικόνα μπορεί να αποτυπώσει το 100% της προσωπικότητας παρά μόνο ένα μέρος αυτής.

Πόσο άνετα νιώθεις όταν φωτογραφίζεσαι; Τι είναι αυτό που σε απασχολεί ως προς το τελικό αποτέλεσμα;

Αν και έχω φωτογραφηθεί αρκετές φορές ακόμη δε νιώθω άνετα μπροστά στο φακό. Κύρια ανησυχία μου είναι ότι θα φανούν οι ατέλειες μου. Πολλές φορές ωστόσο, αντιπαρέρχομαι αυτό το αίσθημα προκειμένου το αποτέλεσμα να καλύπτει αισθητικά το άτομο που βγάζει τη φωτογραφία.

Πιστεύεις υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος απεικόνισης των θηλυκοτήτων; Αν ναι, ποιος;

Ναι, θεωρώ ότι υπάρχουν κάποια χαρακτηριστικά, τα λεγόμενα ως θηλυκά τα οποία όταν αποτυπώνονται σε μία εικόνα μας προϊδεάζουν στο ότι πρόκειται να δούμε φωτογραφημένες γυναίκες.

Πως συντελεί το βλέμμα/η έκφραση σε μία εικόνα;

Θεωρώ ότι το βλέμμα είναι ένα από τα πιο καθοριστικά στοιχεία μίας φωτογραφίας. Προσδίδει την ένταση, την οικειότητα και ίσως θα έλεγα πως αναδεικνύει σε ένα βαθμό την προσωπικότητα της/του απεικονιζόμενης/ου.

Είναι το βάψιμο και η ένδυση ένας τρόπος έκφρασης;

Αν ναι, γιατί;

Ναι. Κυρίως η ένδυση, για εμένα -όχι τόσο το βάψιμο- είναι ένας τρόπος έκφρασης/εκδήλωσης της προσωπικότητας. Τα χρώματα, τα υφάσματα και γενικότερα το στυλ συχνά μας προϊδεάζουν για το εκάστοτε άτομο που τα έχει επιλέξει. Το βάψιμο θεωρώ ότι είναι δευτερεύον παράγοντας.

Έχουν επηρεάσει τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τον τρόπο που απεικονίζεις την εαυτό σου;

Αν ναι, κατά ποιο τρόπο;

Δεν θα έλεγα ότι έχουν επηρεάσει σημαντικά τον τρόπο απεικόνισης της εαυτού μου. Ίσως να έχουν ενισχύσει ελαφρώς την ναρκισσιστική πλευρά μου. Κι αυτό κυρίως λόγω της υπερβολικής έκθεσης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Περισσότερο έχει επηρεαστεί ο τρόπος πρόσληψης της εαυτού μου.

Πως ορίζεις την έννοια ταυτότητα;

Ταυτότητα ορίζω τα στοιχεία που διακρίνουν ένα άτομο. Είναι ο συνδυασμός των χαρακτηριστικών που έχει διατηρήσει από τη νεότερή του ηλικία μέχρι σήμερα αλλά και αυτών που προσδοκεί να αλλάξει ή να αποκτήσει στο παρόν και το μέλλον.

Υπάρχουν πολλαπλές ταυτότητες μέσα σου ανάλογα με τις διαφορετικές περιστάσεις;

Πιστεύω ότι υπάρχει μία ταυτότητα μέσα μου, αλλά ανάλογα τις περιστάσεις εκφράζω διαφορετικά κομμάτια αυτής.

Μπορεί μία φωτογραφία να φανερώσει την ταυτότητα ενός ανθρώπου;

Κοιτάζοντας μία φωτογραφία μπορεί κάποιος να κάνει υποθέσεις με βάση τις εμπειρίες που έχει. Δε μπορούμε ποτέ να είμαστε σίγουροι για το αν αυτές οι υποθέσεις είναι ορθές, διότι η/ο απεικονιζόμενη/ος προβάλλει μόνο αυτό που εκείνη/ος επιθυμεί να φανεί.

Πόσο άνετα νιώθεις όταν φωτογραφίζεσαι; Τι είναι αυτό που σε απασχολεί ως προς το τελικό αποτέλεσμα;

Τις περισσότερες φορές νιώθω πολύ άνετα. Οι μόνες φορές που με δυσκολεύουν και για αυτό και αποφεύγω να φωτογραφίζομαι τότε, είναι όταν νιώθω άσχημα ψυχολογικά ή σωματικά. Αν η φωτογραφία έχει σκοπό να αναδείξει εμένα αυτό που με απασχολεί είναι το να μου αρέσω, ενώ αν είναι μια λήψη που έχει σκοπό να αποτυπώσει μία στιγμή και να δημιουργήσει μία ανάμνηση αυτό που με νοιάζει είναι να φαίνονται όλα τα στοιχεία που συντελούν σε αυτή.

Πιστεύεις υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος απεικόνισης των θηλυκωτήτων; Αν ναι, ποιος;

Δεν πιστεύω ότι υπάρχει γενικότερα συγκεκριμένος τρόπος απεικόνισης ενός ανθρώπου πέρα από αυτόν που ο ίδιος επιλέγει να εκφράσει και με τον οποίο νιώθει άνετα.

Πως συντελεί το βλέμμα/η έκφραση σε μία εικόνα;

Συνήθως το βλέμμα και η έκφραση είναι το πρώτο πράγμα που κοιτάμε σε μία εικόνα. Είναι αυτά που δημιουργούν συμπεράσματα ως προς τα συναισθήματα που είχε το απεικονιζόμενο άτομο. Ωστόσο, αυτά μπορεί να έρχονται σε αντίθεση με την υπόλοιπη στάση του σώματος και επομένως να μην είναι τελικά αυτά που καθορίζουν το σύνολο της εικόνας.

Είναι το βάψιμο και η ένδυση ένας τρόπος έκφρασης;

Αν ναι, γιατί;

Είναι και τα δύο ένας τρόπος έκφρασης, καθώς καθορίζονται από τα συναισθήματα και τη διάθεσή μας και αντίστροφα αυτά που φοράμε ή το πως είμαστε βαμμένοι μπορούν να επηρεάσουν το πως νιώθουμε. Ωστόσο, η εξωτερική μας εμφάνιση δε μαρτυράει πάντα τα στοιχεία του χαρακτήρα μας.

Έχουν επηρεάσει τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τον τρόπο που απεικονίζεις την εαυτό σου;

Αν ναι, κατά ποιο τρόπο;

Νομίζω ότι κατά ένα μεγάλο ποσοστό επηρεάζομαι -θέλοντας και μή- από τις εκάστοτε τάσεις που προβάλλουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Παρα το γεγονός αυτό, πάντα υπάρχει ένα προσωπικό κριτήριο ως προς το τι επιλέγω να αγνοήσω ή να υιοθετήσω στην καθημερινότητά μου.

Πως ορίζεις την έννοια ταυτότητα;

Ταυτότητα για εμένα είναι ο τρόπος που μιλάς, ο τρόπος που κοιτάς ακόμα και ο τρόπος που περπατάς.

Υπάρχουν πολλαπλές ταυτότητες μέσα σου ανάλογα με τις διαφορετικές περιστάσεις;

Ναι, ανάλογα με τις περιστάσεις και τις καταστάσεις της ζωής, η ταυτότητα και η προσωπικότητα αλλάζει ή προσαρμόζεται.

Μπορεί μία φωτογραφία να φανερώσει την ταυτότητα ενός ανθρώπου;

Ναι, η φωτογραφία αποτυπώνει ουσιαστικά τη στιγμή, μια στιγμή του ανθρώπου. Όπως προανέφερα, η ταυτότητα ενός ατόμου αντικατοπτρίζεται στον τρόπο που μιλάει, στα μάτια του, στη στάση του σώματός του.

Πόσο άνετα νιώθεις όταν φωτογραφίζεσαι; Τι είναι αυτό που σε απασχολεί ως προς το τελικό αποτέλεσμα;

Δε νιώθω άνετα μπροστά στο φακό, ειδικά αν είμαι μόνη μου στο πλάνο. Δεν είναι ότι με απασχολεί κάτι για το τελικό αποτέλεσμα, απλά νιώθω ότι όλη η προσοχή είναι πάνω μου, ότι ο φακός με κοιτάει κατάματα και αυτό με μπλοκάρει.

**Πιστεύεις υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος απεικόνισης των θηλυκοτήτων;
Αν ναι, ποιος;**

Δεν πιστεύω ότι υπάρχει συγκεκριμένος τρόπος απεικόνισης της θηλυκότητας. Ο κάθε άνθρωπος την αναδεικνύει τελείως διαφορετικά.

Πως συντελεί το βλέμμα/η έκφραση σε μία εικόνα;

Πιστεύω ότι παίζουν καθοριστικό ρόλο γιατί ανάλογα με το βλέμμα και την έκφραση δημιουργούνται διαφορετικά συναισθήματα.

Είναι το βάψιμο και η ένδυση ένας τρόπος έκφρασης;

Αν ναι, γιατί;

Είναι τρόπος έκφρασης και κομμάτι της προσωπικότητάς σου. Εξωτερικεύεις το εγώ σου με διάφορους τρόπους, ένας από αυτούς είναι το βάψιμο ή το ντύσιμο.

Έχουν επηρεάσει τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης τον τρόπο που απεικονίζεις την εαυτό σου;

Αν ναι, κατά ποιο τρόπο;

Σε ένα γενικό πλαίσιο πιστεύω πως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης επηρεάζουν σε έντονο βαθμό και ειδικά τις νεότερες ηλικίες. Προσωπικά, δε με έχουν επηρεάσει.

Γενικά Συμπεράσματα Μελέτης

Ολοκληρώνοντας, εύλογα συμπεραίνεται ότι η φωτογραφία πορτραίτου είναι ένα πολυδιάστατο κομμάτι του μέσου. Η ιστορία αυτού, ξεκινάει στα πολύ πρώιμα χρόνια ανακάλυψης της φωτογραφίας, γεγονός που δηλώνει τη σημασία αλλά και την αναγκαιότητα ανθρώπινης παρουσίας σε αυτή. Βέβαια, όπως αναφέρθηκε και πιο εκτενώς παραπάνω, με το πέρασμα του χρόνου η φωτογραφία πορτραίτου πήρε διάφορες μορφές. Από τη χρήση αυτής από τις αστυνομικές αρχές για την καταγραφή των εγκληματιών, μέχρι και τη σύγχρονη καλλιτεχνική φωτογραφία.

Συνοψίζοντας, το πορτραίτο ως τρόπος έκφρασης, δε θα σταματήσει να εξελίσσεται και να παραλάσσεται. Καθεμία/Καθένας καλλιτέχνη/καλλιτέχνης που δημιουργεί ένα έργο, ανακαλύπτει και προσφέρει κάτι καινούριο σε αυτό.

Βιβλιογραφία

- Μαρκίδου Ν., (2015), *Κριτικές Αναγνώσεις*, ιδιωτική έκδοση
- Καγγελάρης Φ., (2016), *Homo Photographicus*, Ροπή
- Freund G., (1996), *Φωτογραφία και Κοινωνία*, Φωτογράφος
- Butler J., (2009), *ΑΝΑΤΑΡΑΧΗ ΦΥΛΟΥ Ο ΦΕΜΙΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΑΝΑΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ*, Αλεξάνδρεια
- Wells L., *Εισαγωγή στη Φωτογραφία*, Πλέθρον
- Stallabrass J, *Ριζοσπαστικές Πραγματικότητες*, University Studio Press
- Σκαρπέλος Γ, *εικόνα και κοινωνία*, Τόπος
- <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/1748895818800747> , Σεπτέμβρης 2018
- <https://stephenfrailey.com/pages/writing/american-west-avedon> , 2022
- <https://americansuburbx.com/2011/01/richard-avedon-richard-avedons-in.html> ,
Ιανουάριος 2011
- https://en.wikipedia.org/wiki/Alphonse_Bertillon Νοέμβριος 2022
- <http://users.sch.gr/izogakis/ta-portreta-fagioum-ke-i-techniki-tou/>
- <https://www.blind-magazine.com/en/lab/a-history-of-portrait-photography-part-i/> ,
Νοέμβριος 2020

